Учѣте ся братя мои
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда

И сила и воля"
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Число 18. ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 19-го Юнія 1895. ГОДЪ III.

ЗАГАЛЬНИ ЗБОРЫ „СОЮЗА" 30 мая с. р. въ Олифантъ Па.

Небувала манифестація народна. Делегаты зъ усѣхъ закуткôвъ сполученыхъ штатôвъ зъѣхались на се народне свято. Зъ Нюйорку, зъ Пітсбургу, зъ далекихъ навѣть далекихъ свѣтôвъ прибули щиріи рускій люде, щобъ порадитись надъ своєю вспôльною долею. Якъ одну руску велику родину витали щирй олифанцѣ, а гостинный дôмъ о. Теофана Обушкевича анѣ половины не мôгъ примѣстити дорогихъ гостей. Делегаты зъ Шамокинъ и Мт. Кармель приѣхали вже нѣбы то сполудня 29 мая. Прочіи приѣхали будь-то вечеромъ, будьто ранкомъ. Орхестра зъ Майфільдъ привитала насъ рано граючи по улицяхъ торжественни марши. О 10 годинѣ вôдслуживъ о. Констанкевичъ зъ Шамокинъ св. літургію а хоръ олифаньскихъ спѣвакôвъ пôдъ проводомъ о. Обушкевича спѣвавъ удачно въ большôй части творы самого диреганса. Церковь була биткомъ наповнена. На дворѣ заняли люде цѣлу улицю бо годѣ було въ церквѣ примѣститись; вôдъ такъ вôдбувъ ся въ салѣ вспôльный обѣдъ. По обѣдѣ пôйшли тоасты о. Полянскій въ довгôй бесѣдѣ порôвнувавъ початковй часы нашого пожитя въ Америцѣ зъ теперѣшными; вказувавъ на конечну потребу народной органѣзаціи и пôднѣсъ вздоровля членовъ тои органѣзаціи, котрои имя „Рускій Народный Союзъ."

Оркестра съ галеріи приграла народнй композиціи мѣжь иншими маршъ въ честь „Союза", композиція о. Обушкевича. Оцѣнку сей композиціи помѣстимо мы на другôмъ мѣсци справозданя.

О годинѣ третой съ полудня вôдбулись „Загальнй Зборы Союза". Зборы отворивъ о. Обушкевичъ въ заступствѣ председателя. По вôдспѣваню „Царю небесный" выбрано на внесене П. І. Главы председателемъ Зборôвъ .о. А Полянского зъ Пітсбурга, о. председатель покликавъ на секретаря о. Нестора Дмитрова зъ Мт. Кармель и Юрія Хиляка зъ Олифанту. Пôсля порядку дневного слѣдувало справозданє секретара. Секретаръ о. І. Констанкевичъ одинъ зъ перших заложителѣвъ „Союза", перечитавши справозданє зъ послѣдныхъ Загальныхъ Зборôвъ — розказавъ коротко исторію „Союза" и причины, котрй зневолили тямучихъ людей до заложеня товариства.

Приступивъ до справозданя за часъ вôдъ 30 мая 1894 р. до 30 мая 1895 р. Першии, що вступили до „Союза" були братства зъ Шамокинъ и Мт. Кармель вôдтакъ члены зъ Jersey City заплатили вступне и выступили зъ „Союза." Приступили братства зъ Олифантъ, Мейфілдъ и др. о. секретарь згадує обширнѣйше про членôвъ бувшихъ „Союза" зъ Wilkes-Barre. Тотй братчики любй платили свой вкладки такъ довго, поки „Союзъ" не выплативъ посмертного 400 дл. по б. п. Ксенѣ Гоцъ. Вôдъ того часу перестали платити для того треба ихъ уважати за выступившихъ. Не ходить о членôвъ але ходить о кривду, яку они нанесли касѣ нашого товариства. Членьскй ихъ вкладки выносять 153 дол. а каса выплатила 400 дол. отже скривдили они насъ на 247 дол. а се зовсѣмъ не мала сума для нашихъ не богатыхъ людей. Що за причина такого поступованя? Се тотй агитаціи до православія, се тотй баламученія нашого народу, що почались у насъ на больщу скалю. Мы повѣрили солодкимъ словамъ о. Товта — мы хтѣли вѣрити: що Русины, хоть православнй, можуть бути разомъ зъ Русинами католиками на поли економичномъ и народнôмъ, однако сильно ошиблись. о. протоієрей Товтъ бувъ той гадки, що ужіє „Союзъ" за средство до своихъ москальофільскихъ агитацій. Коли побачивъ що нѣчого не вдѣє — пустивъ ся звычайною дорогою НИЩИТИ, КЛЕВЕТАТИ, ОДУРЯТИ. Зъ его причины выступили члены „Союза" зъ Jersey City — Wilkes-Barre и деякй зъ Мейфілдъ. Членьску мѣсячну вкладку въ Wilkes-Barre до ,Союза' сколектовано въ сумѣ 42 дол. однакъ до теперь тыхъ грошей не прислано. Не правильне плачене вкладокъ и залеглости въ Мейфілдъ єсть рôвнажь причина москальофільскихъ агитацій.. Число членôвъ ,Союза" зъ наведеныхъ причинъ справдѣ зменьшилось, але остають члены сильнй якъ муръ, свѣдомй своей ролѣ и задачи, свѣдомй своей гôдности національной. Дасть Богъ — а вже въ не далекой будучинѣ обгорне наше товариство всѣхъ зрѣлыхъ и честныхъ нашихъ Братôвъ, бо свѣтло и правда мусять побѣдити надъ тьмою и ложею. Справозданє секретара выкликало бурю оклескôвъ и потяглась дискусія. Голосъ забирали: о. Обушкевичъ, о. Дмитрôвъ, п.п. Талпашъ и Глова. На внесеню Главы ухвалено: „Поручає ся новому выдѣлови удатись письменно до бувшихъ членôвъ „Союза" въ Wilkes-Barre зъ запитанемъ: що сталось зъ грôшми сколектоваными для ,Союза' и зарадити ихъ звороту.

Слибъ та дорога оказалась безхосенна, має право Выдѣлъ удатись на дорогу правну!.. Дальше принято внесене о. Обушкевича, щобы товариство постаралось о друкованй ресіды. Потомъ принято справозданє секретара до вѣдомости, —

Слѣдувало зъ черги справозданє касіера.

КАСІЕРЪ П. І. ГЛОВА ЗЪ ЕКСЕЛЬСІОРЪ ПОДАЄ СЛѢДУЮЧЕ СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ

А.) Приходы

	дл.	цн.
1. Позостало зъ мая 1894.	220	35
2. Вкладка за Юній	96	—
3. „ „ Юлій	143	50
4. „ „ Августъ	114	50
5; „ „ Септем.	160	50
6. „ „ Октоберъ	134	50
7. „ „ Новемб.	150	45
8. „ „ Децемб.	115	95
9. „ „ Сѣч. 1895	73	—
10, „ „ Лют. „	95	83
11. „ „ Март. „	146	85
12. „ „ Цвѣт. „	115	95
13. „ „ Май „	178	45
14. Вкладка зъ Олифантъ за мѣсяиць Сѣчень	41	—
Загальна сума	1786	83.

Б.) Росходы

	дл.	цн.
1. мѣс. Юній. Кошта подорожи спѣвакôвъ зъ Олифанту на конвенцію до Шамокинъ Па.	63	—
Выдатки канцелярійнй	—	45
Субвенція для Свободы за Юній	30	—
2.) Мѣсяць Юлій Субвенція для „Свободы"	30	—
3.) Мѣсяць Августъ. Субвенція для „Свободы"	30	—
4.) Мѣсяць Септемб. Субвенція для „Свободы"	30	—
Телеграма на загальнй Зборы им. М. Качковского у Львовѣ	8	88
Выдатки канцелярійнй и почта за 4 мѣс.	5	19
5.) Мѣсяць Октобр. Посмертне за Ивана Барну зъ Шамок.	400	—
Субв. для „Свободы'	30	—
6.) Мѣсяць Новемб. Субв. для „Свободы'	30	—
7.) М. Децемберъ, Посмертне за Ксеню Гоцъ зъ Wilkes-Barre Па. на руки о. Товта	400	—
8.) М. Сѣчень.		
9.) М. Мартъ Субв для „Свободы" за Децем. и Сѣчень	60	—
За написане штуки зъ амер. житя „Тôлько одна"	25	—
Выдатки канцелярійнй вôдъ 1 Октобря 1894 до Мая 30 1895	5	71
Загальна сума росх.	1148	23

А.) Доходы:	1786	83
В.) Росходы:	1148	23
Вôднявши	33	—
Остаєсь въ касѣ	605	60

Поднято дискусію надъ справозданємъ касовымъ, о. Н. Дмитрôвъ ставить внесене, щобъ уступаючій Выдѣлъ выплативъ посмертне вдовѣ по бл. пам. Михаилѣ Федорко зъ Centralia ad Mt. Carmel Pa., понеже се належить до уступаючого Выдѣлу такъ якъ небôщикъ въ мартѣ с. р. померъ. Секретаръ пояснює для чого до теперь вдовѣ не выплачено, понеже заходять сумнѣвы: чи небôщикъ щерезъ неточне плачене не стративъ права до посмертного. Длятого выдѣлъ полишивъ тую справу рѣшеню Загальныхъ Зборôвъ. о. Председатель пояснивъ дотычный параграфъ статута — а потôмъ поясненю обставъ о. Дмитрôвъ при своимъ внесеню опираючись на поясненю председателя, пôсля котрого небôщикъ не тративъ правъ членскихъ. Отже вдова маѥ повне право до запомоги. Внесене прінято и поручено уступаючому Выдѣлови выплатити вдовѣ по бл. п. М. Федорко 400 дол.

О. секретарь пытає ся, що зробити зъ братствомъ въ Майфілдъ, котре не вложило вкладки за мѣсяць мартъ. Присутный отецъ касіера того Братства п. Сабатъ обовязуєсь за сына заплатити, а вину складає на православній агитаціи, котрй молодого хлопця вихнули на бездорожіє и вôнъ забравъ ся зъ батькôвского дому тай и чутки про него не ма.

П. Т. Талпашъ, председатель „Союза" представляє свѣдоцтво лѣкарске ч. М. Дубецъ зъ Шамокинъ, котрый черезъ не выльчену хоробу ставъ не способный до працѣ. Выдѣлъ не мôгъ рѣшити ся, яку суму ему предѣлити, для того звернувъ ся съ тею справою до Загальныхъ Зборôвъ. Рѣшено дати ч. М. Дубецъ запомоги 100 дол. — Принято справозданє касіера до вѣдомости.

о. Н Дмитрôвъ вказує на непрактичнй точки статута § 37 въ котрôмъ не вôльно поодинокому членови ставити внесене, лишь внесене мусить бути пôдписане 5 членами и предложене въ перед президіи. Хотяй се практиковане строго парляментарне, однакъ вельми недогôдне для нашихъ людей, котрй преджаючи зъ усѣхъ сторôнъ, не можуть въ короткôмъ часѣ зъ собою порозумѣтись, щобь могли згôдно на письмѣ внесени

SVOBODA

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рочна 2.00
До старого краю.......... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To "Svoboda" Printing Office
48 William Str.
Jersey City Hights, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
„Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to: „Svoboda" Printing Office 48 William Str. Jersey City, Hights N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

ставити. Длятого ставлю внесене наше пôдписане 5 членами щобъ дотычный параграфъ змѣнити. Понеже змѣна статутôвъ залежить вôдъ внесень предложеныхъ Выдѣломъ, а Выдѣлъ нѣякихъ внесень въ тôмъ напрямѣ но поставивъ, звертае внескодавець до Загальныхъ Зборôвъ и тотѣ ухвалять змѣну параграфа 37 въ слѣдуючимъ напрямѣ.

При оголошеню прекладае Совѣтъ програму и въ той програмѣ умѣщуе внесеня Совѣта и контрольной комісіи.

Дальше слѣдуе **внесъ о. Н. Дмитрова,** щобъ ‚Союзъ‘ постаравъ ся о свою власну часопись вказавши на велике значине часописи въ загалѣ — а тымъ бôльше для початковой роботы органѣзацiйной поручивъ внескодавець свою гадку пôдъ розвагу Загальныхъ Зборôвъ — **о. I. Констанкевичь** есть той гадки, щобъ не той ‚Союзъ‘ але спѣлка людей взялась до выдавництва поважной газеты.

О. Дмитрôвъ вносить, щобъ выбрати комітетъ, котрыйбъ занявъ ся справою часописи. о. Обушкевичъ ставляе внесене, щобъ справу часописи передати новому Выдѣлови до якъ найскоршого полагодженя. Внесеня о. Обушкевича одноголосно принято. На кôнци вносить п. Сабатъ щобъ до „Союза‘ принято лишь тыхъ людей, котрй належать до Братствъ. Понеже се внесене не вгодне зô статутами а они-бъ надъ нымъ дебатовали, треба-бъ змѣнити данный параграфъ статута для того о. предсѣдатель усувае внесеня съ порядку дневного. Понеже вже нѣхто бôльше внесъ не ставивъ, слѣдувала точка порядку дневного **— а се справоздане контрольной комісіи.**

По переведеню докладнôмъ всѣхъ рахункôвъ, удѣлено уступаючому Выдѣлови абсолюторюмъ через повстане зъ мѣсць и приступлено до выборôвъ нового выдѣлу, до Выдѣлу выбранй:

Предс. I. ГЛОВА Excelsior, Pa.
М. пред. Т. ТАЛПАШЬ Shamokin, Pa.
Секрет. Н. ДМИТРОВЪ Mt. Carmel, Pa.
Касіер. Ю. ХИЛЯКЪ Olyphant, Pa

Выдѣлові

о. Т. Обушкевичъ Olyphant. Pa
А. Шлянта „ „
К. Кобанъ „ „
С. Федоровскій „ „
Ф. Мурдза Mt Carmel, Pa
А. Марко Kingston, Pa.

ЗАСТУПНИКИ

о. I. Констанкевичь Shamokin, Pa
о. А. Полянскій Pittsburgh, Pa
о. В. Молчанинъ Kingston, Pa.
Яковъ Гамбаль Olyphant, Pa,

Контрольна комісія.

о. К. Гуловичъ Freeland, Pa.
Г. Гукъ Mt. Carmel Pa
М. Даньчакъ Shamokin, Pa.
Заступникъ: о. В. Мартякъ Hazleton, Pa.

По довершенôмъ выборѣ подякувавъ о. предсѣдатель присутнымъ за незвычайно численный удѣлъ и за парляментарне трактоване справъ. Передъ закрытемъ Зборôвъ зрекли ся всякой ремунеранціи за трудъ, секретаръ и касіеръ старого, якъ такожь нового выдѣлу, що Загалнй Зборы приняли оплесками до вѣдомости. На тôмъ скôнчено Загалнй Зборы. Вечеромъ вôдбувъ ся музикально-декляматорскій вечерокъ аматорске представлене, але про ту неофіцияльну часть Загальныхъ Зборôвъ напишемо обширно въ слѣдуючôмъ числѣ.

о. Несторъ Дмитрôвъ.
секретаръ „Союза."

УВАГА

Слѣдуюче число выйде уже въ Шамокинѣ але троха познѣйше, бо переносины Редакціи и администраціи вымагають часу. Протое просить ся о терпеливость бо на все треба часу.

Берѣмъ примѣръ!

Положене нашихъ селянъ въ Галичинѣ и маломѣщанъ есть сто разъ гôршимъ вôдъ того, въ якôмъ знаходили ся невôльники за часôвъ поганскихъ и римского царства. Тогдашный невôльникъ купленый на торговищи мавъ вôдъ свого пана все, що було потреба до его житя и онъ нѣчимъ не журивъ ся и журба не грызла его серце: що буде ѣсти завтра жѣнка, дѣти, або и чимъ ихъ приодѣе. Старанемъ невôльника було лишь сповняти волю пана и робити на него. А нынѣшній хрещеный и нѣбы то вѣльный селянинъ не мае того забезпеченого хлѣба на завтра якъ го мавъ колишный невôльникъ. Невôльникъ не мавъ своей воли, але мавъ що му було треба до житя, а нашъ нынѣ хлѣборобъ мае волю и може вмерати зъ голоду онъ, жѣнка и дѣти. Рабъ по деннôй и мозольнôй працѣ мавъ готову лижку и миску и безжурно йшовъ на спочинъ. А нашъ чоловѣкъ робить, працюе, гаруе вôдъ рана до вечера, а прийшовши съ поля до дому не мае що въ уста вложити и спочину не мае бо все де що и по ночахъ длубае. Невôльникъ уже знавъ що его така нещасна доля робить на пана и съ тымъ усвоювавъ ся и не такъ прикро му було. Але нашому нынѣшному рабу гôркй лють ся слезы и онъ не може погодити ся зъ своею судьбою чуючись нѣбы то вôльнымъ на власнôй батьковщинѣ, на котрой робить а не для себе и зъ голоду гине!.. Щобъ зарадить той нуждѣ, той бѣдѣ, яка пануе нынѣ мѣжь хлѣборобами и маломѣщаньствомъ, одинъ мудрый селянинъ именемъ Сандулякъ написавъ добре и хорошо обдуману вôдозву до рускихъ хлѣборобôвъ въ Галичинѣ, щобъ на слѣдуючихъ выборахъ выбирали тôлько руского посла и то такого що знае хлопску нужду и бѣду и що полѣпшеня долѣ нещасного народу правдиво лежить му на серцю. Въ той вôдозвѣ каже авторъ: єли хочемо выйти съ хлопской бѣды, то мы хлопи мусимо сами о тое старати ся и хлопского посла выбирати. Панъ хлопомъ нѣколи не буде опѣковати ся, панъ лише зъ хлопа шкôру дерти вмѣє. Голосъ селянина патріоты скоростію блискавки рознѣсъ ся зъ одного кôньця до другого по галицкой Руси. Его вôдозва переходить зъ рукъ до рукъ и народъ заявивъ що пôйде за его радою. Се насъ вельми потѣшило и дай Боже щобъ нашъ народъ самъ старавъ ся о свое добро. Протое и мы вôдзываемъ ся до американьскихъ Русинôвъ и кажемо: берѣмъ примѣръ! Органѣзуймо ся и мы и старaймо ся полѣпшити свою долю и жити народнымъ житемъ Постараймо ся щобъ въ кождой мѣсцевости, де жіють Русины було одно але сильне братство, у котрого каса малабъ на запасѣ тысячи долярôвъ. Постараймо ся щобъ кожде таке братство належало до на „Народного Руского Союза", заклаймо крôмъ того такъ звану громадску касу, до котрой кождый Русинъ въ своей мѣсцевости най складае що мѣсяця одного кводра. Слибъ на примѣръ було 200 громадянъ, та що року приходилбъ до касы 600 дол. Тіи гроши здалибъ ся чи на закуплене кôлька лôжокъ въ порядномъ шпиталю для хорыхъ братôвъ, чи на школу, чи на церковь, чи якому бѣдному калѣцѣ на шифкарту.

Братя берѣмъ примѣръ!

ПРАЩАЛЬНА РОЗМОВА „СВОБОДЫ" ЗЪ ЕЙ РЕДАКТОРОМЪ.

Свобода. Надъ роскôшными берегами тихо плывучого Гудсона-рѣки узрѣла я уперше сей хорошій божій свѣтъ и николи не думала я же настане перемѣна въ моимъ житю така, щобъ я мусѣла йти въ дальшій свѣтъ зъ мого родинного мѣсця. Тутъ я запôзнала ся зо всѣма и всѣ мене знали и въ кожду руску хату я тутъ въ Jersey City мала вôльный вступъ и пріятельскій пріютъ.

Нашѣ джерзiсітскй хлопцѣ — дай имъ Боже здорове — полюбили мене такъ сердечно, що по дневной працѣ вечерами робили, трудились чоло мене щобъ я не пропала, но росла прозвивалась.

Редакторъ. Правду говоришь небого — но щоже робить? Сама здорова знаешь, що я самъ одинъ не всилѣ тебе утримати при житю и протое не журись що йдешь въ богату и славну Пенсилвенію. Тамъ здоровый воздухъ и людей рускихъ богато тамъ є и тобѣ сердечна загинути не дадуть, но побôльшать, преукрашать, збогатять и въ кождôй хатѣ зъ отвертыми руками тебе прiймуть вельми ласкаво яко свою рôдну. Тамъ знайдешь щиро руску душу, тамъ рускійдухъ обiйме тебе въ свои обятія и ты повными грудьми дыхати мешь новымъ та кращимъ житемъ.

Свобода. Я дуже добре знаю що въ Пенсилвеніи менѣ не заподѣеть ся кривда вôдъ рускихъ робôтникôвъ, котрй мене полюбили и я ихъ, але серце менѣ вѣщуе же богато а богато прійдеть ся терпѣти менѣ вôдъ тыхъ, що нѣбы то проповѣдають и голосять слово правды и свободы, але правды, анѣ свободы не терпять тамъ, де имъ йде о ихъ личнй грошевй интереса. И бою ся щобъ зô мною такъ не було на будуще якъ до теперь.

Наколи я войшла въ хату руского майнера, то я була си якъ въ дома и всѣ тѣшились мною, а коли попала де на плебанію, то сей часъ вôдсилали мене до кухнѣ и завивали мною всяку нечистоту и смѣте тай ще проклинали по мадярски.

Редакторъ. Тому не мая що дивуватись — бо правда въ очи коле и ты правды ради мусишь терпѣти доки не побѣдишь. Богъ, вôдвѣчна правда, терпѣвъ муки и крестную смерть за правду и правда побѣдила. Днесь крестъ, на котрôмъ колись роспинали разбôйникôвъ, побѣдоносно и торжественно сияе на розвалинахъ поганьства и на корунѣ царей. Днесь ще ложь облуда широкою ходою йдуть въ передъ а правда малимъ крокомъ ступати мусить по вузкой, тернистой стежцѣ.

Свобода. Твои слова мене скрѣпили и хвиля розстаня не такъ здаеть ся менѣ важкою якъ попередно. Я теперь спокôйнѣйша и смѣло дивлюсь въ мою будучность, котра для мене е забезпечена. Джерзі Сіті, Мт. Кармель, Олифантъ, Ансоня, Майфільдъ, Шенандоръ и сотки мѣсцевостей де жіють Русины, дають менѣ поруку що я не загину но истновати буду на добро и освѣту рускихъ робôтникôвъ въ Америцѣ и на славу молодой, но повной силы и житя американьской Руси. Въ личнй справы бавити ся николи не буду, лишень добро и освѣта народу руского буде менѣ на серцю. Перебула я гôрше лихо, покôнаю и меньшй, перешкоды, якій прійдеть ся менѣ зострѣчати на новôмъ мѣсци.

А теперь мôй низенькій уклôнъ до всѣхъ Русинôвъ въ Jersey City и Спаси-Богъ имъ за тое старане, яке мали для мене и пôдмогу яку я мала вôдъ нихъ яко вôдъ своихъ рôдныхъ, мѣжь котрыми я на свѣтъ появилась и першй лѣта мого истнованя мѣжь ними сердечними провела. Якъ буде добре де инодѣ то буде, але тое родинне мѣсце и моихъ щирыхъ и жертволюбимыхъ землякôвъ зъ Jersey City николи не забуду и що тыжня линути-му до ихъ хатъ зъ далекой Пенсільвенiи и надѣюсь що будуть пôдперати мою справу и на дальше якъ до тепаерь и не забудуть о менѣ яко о своей рôдной — а за то слава и честь моимъ дорогимъ Русинамъ зъ Jersey City. Пращайте милiи и до зобачиня ся що тыжня!.

ЧИТАЙТЕ!

Слѣдующе число „Свободы" выйде уже въ Шамокинѣ и то въ великôмъ форматѣ.

Тіи що за сей рôкъ не заплатили а хочуть и на дальше мати газету, то най сей часъ шлють гроши до Редакціи якъ се буде вказано въ слѣдующôмъ числѣ.

Новîи пренумераторы мусять прислати предплату за газету зъ горы, на передъ.

Въ новôй админѣстраціи „Свободы" не дадуть читати за дармо. Слѣдующе число буде широке на 7 колюмнъ — то тамъ вже буде що читати! але треба грошь, предплату на передъ присылати.

Звертаємъ дальше увагу нашихъ любихъ читателѣвъ щобъ уважно переглянули справоздане зъ послѣдныхъ загальныхъ зборôвъ „Союза" — а съ того переконають ся якъ ревно, якъ щиро, якъ совѣтно працюють тіи, що заряджують дѣлами „Союза", которого будучность и розвій есть забезпеченый. Тое повинно заохотити кождого руского робôтника и кождѣ руске братство сей часъ вступити до „Союза".

НАШИ БРАТСТВА.

Руске братство зъ Mt. Carmel численне 21 членôвъ, вступило до „Народного Руского Союза. ---- Щасть-Боже!

ВѢСТИ ЗЪ НАШОЙ ОТЧИНЫ.

Про обокраденє церкви въ Рокитнѣ.

Одержуємо такі близшѣ вѣсти: Невыслѣдженый доси злочинець доставъ ся въ ночи зъ 25 на 26 с. м. до церкви крôзь вôкно выломивши желѣзною осію краты. Сподѣвавъ ся мабудь богатой добычи, але помыливъ ся, бо розбивши чотирѣ колодки двохъ скарбонъ, знайшовъ въ нихъ лишь 3. зр. 9 кр. Крôмъ того гроша забравъ злочинець зъ великого престола пушку вразъ зô св. Дарами.

Зъ Любляны доносять: Разъ-въ-разъ дають ся чути легкій потрясенія землѣ. Комисіи технічнѣ вже покôнчили обчислювати загальнѣ шкоды, якѣ нанесло землитрясенѣ Люблянѣ. Шкоды нанесенѣ въ будынкахъ приватныхъ доходять до квоты 2.704.100 зр., въ будынкахъ мѣскихъ 34.000 зр. въ будынкахъ краевыхъ 226 тысячъ зр. въ будôвляхъ монастырскихъ, костелахъ и приходствахъ 174 000 зр. Тожъ загально выносять шкоды 3.138.700 зр. Ушкодженя въ державныхъ Будынкахъ не були обчисленѣ. Признано що треба збурити 145 будынкôвъ, с.е. 10-3, за норму при оцѣньцѣ будынкôвъ призначеныхъ на збуренѣ, принято вартôсть, яку представляли ти будынки передъ землетрясенѣємъ, не вчисляючи досего вартости мѣсяця ине взглядняючи доходу, якій будинокъ приносивъ. На провінціи шкоды въ будынкахъ шкôльныхъ выносять 44.000 зр. въ костелахъ 470 000. зр., а въ приватныхъ будôвляхъ обличено на 3 мільоны зр. Шкоды не провѣнціи обчислили дотычнѣ громады.

Зъ нагоды ювилею проф. В. Б. Антоневича — 25-лѣтного на катедрѣ унѣверситету кієвского, котрый припадае 18 (30) с. м., повставъ межи товарищами и учениками много заслуженного професора проектъ: устроѣти суспкрипцію на фондъ стипендіи або преміи имени В. Б. Антоневича при историчнo-фільософичнôмъ факультетѣ университету св. Володимира.

Въ мѣстѣ Дрогобычи патріоты руски, а головно д-ръ Володимиръ Антоневичъ задумали двигнути дôмъ на бурсу им. св. Іоана Хрестителя основану въ роцѣ 1881 и удержуючи нинѣ 15 учениковъ. Будова дому буде коштовати 4.600 злр. а капиталу мае Бурса лише 2400 зр. оdже недôстае ще 2.200 зр., котрѣ надѣють ся зложать патріоты зъ Дрогобычины и тымъ дадуть змогу сганути будинкови Бурсы.

Въ Диковѣ старомъ перѣхавъ селянинъ жидôвску дитину. Жиды кинулись на селянина и страшно побили его. Третого дня померла перѣхана дитина, але того самого дня померъ и той селянинъ. Нещастна пригода присудила смерть єму вôдъ жидôвскихъ побоѣвъ.

РѢДКІЙ ПРИМѢРЪ ДОВГОВѢЧНОСТИ

Надавно въ Тесалиі въ Греціи померъ одинъ, грецкій священникъ въ 120 роцѣ житя. За цѣле довголѣтне жите вôнъ нѣколи не покидавъ мѣстя свого рожденія и смерти. Его спосôбъ жизни бувъ дуже простый. Нѣколи ôнъ не пивъ вина и въ загалѣ горячихъ напиткôвъ, не куривъ тютюну, до сонця вставав зъ постелѣ и тôлько обовязки службы спинили его нѣколи не укласти ся спати о 9 годинѣ вечеромъ. Зôръ и слухъ ôнъ схоронивъ до кôньця житя, читавъ безъ окулярôвъ. Въ послѣднѣ роки почавъ тратити память. Овсѣмъ, що дѣялось до того часу, вôнъ тямивъ дуже добре, а вже того, що сталось не давно не памятавъ. Умеръ безъ предсмертныхъ мукъ, послуживши въ священничôмъ званѣ 99 лѣтъ.

ЯКЪ ТЕМНЫЙ НАШЪ СЕЛЯНИНЪ КУПУЕ ЧОРТА.

Зъ Чернелицѣ пишуть до „Народной Часописи": Чотыре селяне зъ Чернелицѣ Иванъ К.. Никифоръ Л., Павло С. и Андрѣй Г. захотѣли коньче розбогатѣти и знайшли на то ось якій спосôбъ. Они дôзнали ся що въ селѣ Незвищахъ коло Товмача є такій чоловѣкъ, що дае „дѣдька". Отже три недѣлѣ тому назадъ, попродали они по моргови поля и пôйшли до того чоловѣка до Незвищъ. Поскладали єму по 140 зр. и просили єго, щобъ они могли мати „дѣдька," але такого, щобъ имъ дававъ богато грошей и щобъ имъ добре жилось на свѣтѣ. Незвискій чоловѣкъ не в тѣмя битый, прiймивъ ихъ чемно на візиту, повôдбиравъ вôдъ нихъ по 140 зр. зôбравъ разомъ суму 560 зр. суховавъ гроши а вôдъ такъ взявъ зъ-пôдъ-стрѣхи десь тригôдну свячену кôстку и дививъ ся черезъ дôрку въ кôстцѣ де сидять „дѣдьки" що ихъ хотѣвъ дати тымъ господарямъ. Але коло него не було анѣ одного „дѣдька" и вôнъ тôдѣ каже до тыхъ ґаздôвъ: „Мои коханѣ я вамъ все добре зроблю и будете кождый мати свого, але ихъ теперь тутки нема бо они ôдь теперь сидять ажъ на угорской границѣ въ Сиготѣ то мусите ажъ туды йти. Я вамъ даютіи значки, йдѣть туды до Сиготу на угорску границю, а тамъ вже они сами до васъ прійдуть".

Вдоволеніи ґазды зъ великою втѣхою поволѣкли ся заразъ изъ Незвищъ на угорску границю до Сиготу. Ходили, шукали по граници и нѣчого не знайшли, ажь по трьохъ тыжняхъ повернули домôвъ до Чернелицѣ безъ „дѣдька" безъ грошей, та й поля позбули ся...."

ПОЛИТИКА.

Въ політичнôй атмосферѣ дуже парно и хто зна чи въ короткôмъ часѣ не загремить голосъ канонôвъ и не посыпле ся рясный доцъ карабиновыхъ куль и не потечуть потоки люцкой крови. Росія пôдлабузнилась до Хинъ и съ кацапскою откровенностію и прямодушностію заявила свою горячу готовôсть во всѣмъ помагати Хинамъ и то безкористно въ нинѣшной політичной халепѣ. Щобъ зробити собѣ яке таке право господарити на далекôмъ Востоцѣ, Росія заняласъ позичкою грошей для Хинъ и постаралась о потребнѣ мільоны для заплачення Японіи военного вôдшкодованя и тымъ чиномъ взяла Росія не тôлько протекторатъ надъ Кореею але опѣкуесь днесь цѣлымъ хинскимъ цѣсарствомъ, вôдъ которого хитро-мудро видуритъ часть Манджюріи, яко нагороду за фатигу.

Нѣмеччина гнѣваеть ся знову на Росію, що вразъ зъ Францією вывела ю въ поле, наколи она пôслала була свою военну флоту до хиньскихъ водъ — не маючи тамъ нѣякого интересу, тôлько була на услузѣ Росии якъ се днесь вывилось.

Англія скрежеть зубами видячи интригу російску на Востоцѣ и всѣма силами хоче вневнити Японію о своеі готовôсти дати помôчну руку, наколибъ Японія хотѣла вôдплатитись Росіи за вчинену єй кривду. Австрія мае свои клопоты бо коаліція выдумана въ державной думѣ, розлѣзаесь и теперь незнать що ще выдумати щобъ забезпечити истноване державы и якій такій ладъ въ монархіи.. Через помѣноване графа Голуховского австрійскимъ министромъ заграничныхъ дѣлъ, вельми погôршились вôдносины межъ Вѣднемъ а Петроградомъ.

Російска праса звертае увагу свого правительства щобъ було осторожнымъ вôдъ теперь въ диплёматичныхъ зносинахъ зъ Австріею. Европа, а особенно Росія напирае на турецкого султана, щобъ уже разъ зробивъ порядокъ въ своей державѣ и забезпечивъ житє-бутє тамошнымъ христіянамъ. Султанъ усе обѣцявъ а нѣчого не зробивъ. Теперь мае зъѣхати ся европейска комісія для полагодженя справы ормѣнъ и прочихъ христіянъ. Росія хоче взяти на себѣ тую справу и она-бъ зъ туркомъ зробила такій ладъ, що по немъ и духъ бы не пахъ, але Европа не хоче допустити Росію до занятя Царграда, бо на сей ласый кусокъ кажда держава острить зубы. Султанъ мусить бути вдячнымъ той европейской заздрости бо тôлько черезъ ню здорово дрѣма въ гаремѣ.

Въ Болгаріи розвелось на велику мѣру розбишацтво. Не ма такого дня, въ котрôмъ бы шайка розбôйникôвъ не напала або на хуторъ богатого хлѣбороба, або на дôмъ помôщика, або на богатый монастырь. Зъ одного монастыря забрали розбôйчики все золото и сребро, монахôвъ поубивали а монастырь запалили.

ВСЯЧИНА.

Одинъ фармеръ въ Делаварѣ посѣдае 10 тысячъ деревъ бросквинь.

Норвегія есть єдиным христіяньскимъ краемъ, де не ма нѣ мужеского, анѣ женьского монастыря.

Въ цѣсарствѣ хиньскôмъ не знайдешь нѣгде чоловѣка горбатого, або калѣку, поневаже пôсле тамошного истнуючого варварского звычаю убиваютъ сей часъ дѣтей, котрѣ родять ся калѣками.

Сли вôдôтнеть ся вужови голова а буде ся го опôсля тримати въ вогкôмъ мѣсци, то му поросте знову друга голова.

Англійска мова посѣдае 200 тысячъ слôвъ пôсле Century dictionary.

Въ Италіи рôчне число убійствъ або самоубійствъ доходить до 5000.

Поліція дуньска сли увидить въ мѣстѣ пяного чоловѣкъ а дôзнасть ся въ котрôмъ сальонѣ впивъ ся, то дѣ поліційскимъ возомъ вôдставляе пяного до дому а сальонѣста за ту параду платить перший разъ 50 дол. а другій разъ то ще бôльше.

Испанія позичила теперь 600 мільонôвъ пезатасъ на провадженѣ вôйны съ повстаньцями на островѣ Куба.

Королева Англіи Вѣкторія написала свій тестаментъ такъ обширно, що прійдеть ся выдати его въ формѣ грубой книжки.

Въ австрійской Шлезіи появила ся холера и ширить ся дуже скоро. Власти предприяли всяки мѣры осторожности.

Будевôйна.

Нѣмецка газета „Koelnishe Zeitung" пише що Болгарія повѣдомила европейскій державы же мусить выслати свое вôйско въ Македонію для охороны македонскихъ Болгаръ, бо есть обава, що турки тамъ хочуть мстити ся надъ христіянами якъ се то вчинили въ Арменіи.

Приступайте до „Союза"!

Послѣднѣ вѣсти.

Штутгартъ. Пôсля донесення газетъ, мала въ тôмъ мѣстѣ вôрвати ся хмара и 50 осôбъ погибло а 30 домôвъ понесла вода. Такого то нещастя наробивъ людямъ отъ сей хмароломъ.

Въ Африцѣ нѣмецке вôйско вело на днях завзяту вôйну зъ тамошнымъ дикимъ племенемъ и въ той вôйнѣ 300 дикихъ зôстало убитыхъ а 4 нѣмцѣвъ.

Зъ Вѣдня: Десять тысячъ робôтникôвъ зôбралось въ тôмъ мѣстѣ дня 9 юнія на параду и спокôйно парадували широкими улицями. Алѣ поліція замѣшавшись до той робôтничой парады, наробила богато клопоту такъ, що прийшло до кервавой битки межъ робôтниками а поліціянтами.

Зъ Шангай пишуть въ Льондонъ, що въ Chung повстали хинчики на тамошныхъ христіянъ и знищено місіи: французску, англійску и американьску — сто особъ утратило жите.

Панъ испекторъ нюйорской поліціи сидить въ гарештѣ, десь тамъ щось не добре по испекторувавъ,

Въ послѣдныхъ дняхъ умерло въ Нюйорку на ударь сонѣчный 57 осôбъ.

Въ мѣстѣ Rowigo въ Италіи, сталась смутна пригода. Ховали мерця. Коло домовины стояло майже сто осôбъ на одной плятформѣ. Наразъ плятформа валится, жѣнки, дѣти, и чоловѣки валять ся въ глубину, мертвый тоже покотивъ ся зъ домовиною въ тую препасть де зôстало 13 осôбъ забитыхъ а 20 покалѣченыхъ.

На торжественне одкрыте пôвнôчного морского каналу прибуло до Кіль 52 военныхъ кораблѣвъ всѣхъ европейскихъ и иншихъ державъ. Найбôльше звернули на себе увагу и подивъ кораблѣ англійскі и италіяньскі

Въ Франціи хочуть запровадити право пôсля котрого кажда дѣвчина 21 лѣтна, мае служити въ вôйску. Дѣвчатъ не высылалибъ на вôйну, але зôставалибъ въ краю для удержаня порядку, а за те можнабъ цѣле вôйско выслати на вôйну.

Якъ голосять послѣдні вѣсти зъ далекого Востока, Росія мала заключити угоду зъ Корею, пôсля котрой Корея останесь на будуще пôдъ россійскимъ протекторатомъ и що россійске вôйско знаходить ся въ Манджуріи.

Росія позичила для Хинъ вôдъ парискихъ банкерôвъ 320 міліонôвъ франкôвъ За тую услугу Росія щось на певно дôстане вôдъ Хинъ хоть не гроши, але кусокъ землѣ.

КУБА. Повстанцѣ въ послѣдныхъ дняхъ богато разôвъ побили испаньске вôйско такъ, що генералъ Martinez Compos писавъ до Мадриду о нову высылку вôйска бо сего разу не такъ легко опоратись зъ повстанцями якъ колись.

Въ Ансоніи Конн. померъ нѣкѣй Axwood фармеръ великій богачь. Въ своимъ посмертнôмъ завѣщанію написавъ щобъ его тѣло сховане до желѣзной домовины було кинене въ Long Island sound.

Мадридъ дня 13 с. м. померъ славнюй патріотъ и завзятый републиканець Manuel Zorilla.

Генеральный консуль японьскій въ Нюйорку такъ любить Америку же —щобъ дати ясный довôдъ — своего сына единака охрестивъ именемъ Юрко Вашгінгтонъ.

Зъ Мекки.

Якъ що року, такъ и того появилась страшна холера въ Мецѣ, де що рôчно прибувае 400 тысячъ мозульманьскихъ богомольцѣвъ на поклонене мощамъ Магомета. Съ тыхъ 400 тысячъ хто зна чи хоть сто осôбъ верне домôвъ.

Минувшого тыжня 300 тысячъ робôтникôвъ працюючихъ въ Америцѣ (С.Ш.) дôстали пôдвыжку платнѣ 10–15.

УВАГА.

Хотячі приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретаря пôдъ адресою.

Rev. Nestor Dmitriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза" запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, „Свободу" читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому" ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ.